

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lipca 2020r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, I Wydział Cywilny i Własności Intelektualnej w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Mikołaj Tomaszewski
Sędziowie:	Elżbieta Fijałkowska Jacek Nowicki

po rozpoznaniu w dniu 13 lipca 2020r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) **z siedzibą we W.**

przeciwko (...) **spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w P.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 31 października 2019r.

sygn. akt IX GC 970/18

I. zmienia zaskarżony wyrok:

a) **w punkcie 1 i zasądzoną od pozwanego na rzecz powoda kwotę obniża do 11.720,33 (jedenaście tysięcy siedemset dwadzieścia 33/100)zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za okres od 31.10.2016r. do dnia zapłaty, a w pozostałym zakresie powództwo oddala;**

b) **uchylając punkt 2;**

c) **w punkcie 4 w ten sposób, że nakazuje ściągnąć od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 1.242,00 zł tytułem zwrotu wydatków;**

II. w pozostałym zakresie apelację oddala;

III. przyznaje kuratorowi pozwanego adw. K. K. od Skarbu Państwa-Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 1992.60 zł brutto tytułem wynagrodzenia za reprezentowanie pozwanego w postępowaniu apelacyjnym;

IV. nakazuje ściągnąć od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Sąd Okręgowy w Poznaniu kwotę 10.487,60 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych w postępowaniu apelacyjnym.

Elżbieta Fijałkowska Mikołaj Tomaszewski Jacek Nowicki

UZASADNIENIE

Powód (...) we W. wniósł przeciwko pozwanemu – spółce (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. pozew o zapłatę 169.887,42 zł wraz z odsetkami i kosztami procesu według norm przepisanych. Roszczenia dochodzone pozvem miały związek z zawartą przez strony umową leasingu.

Postanowieniem z dnia 26 marca 2019 r. dla pozwanego na podstawie art. 69 k.p.c. został ustanowiony kurator w osobie adwokata K. K..

W odpowiedzi na pozew kurator wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Wyrokiem z dnia 31 października 2019 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu w punkcie 1 zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 169.887,42 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od 31 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty, w punkcie 2 zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 19.295 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w punkcie 3 przyznał kuratorowi pozwanego ze Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 6.642 zł tytułem wynagrodzenia, a w punkcie 4 nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 1.242 zł tytułem zwrotu tymczasowo wyłożonych kosztów sądowych.

W motywach rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy wskazał, że w dniu 1 lipca 2015 r. pozwany jako leasingobiorca zawarł z (...) we W. jako leasingodawcą umowę leasingu finansowego nr (...). Na jej podstawie leasingodawca zobowiązał się nabyć i przekazać pozwanemu na czas trwania umowy przedmiot leasingu, tj. samochód osobowy J. (...) o wartości 290.000 zł. Umowa została zawarta na okres 60 miesięcy. Umowę w imieniu leasingodawcy podpisała I. P. (1).

Integralną część umowy stanowiły Ogólne Warunki Leasingu (...) ((...)) z dnia 1 kwietnia 2015 r. Zgodnie z § 24 (...) umowa mogła zostać przez leasingodawcę wypowiedziana ze skutkiem natychmiastowym przed terminem jej zakończenia w przypadku gdy leasingobiorca, dopuszcza się zwłoki w zapłacie którejkolwiek z opłat leasingowych, pomimo wyznaczenia mu na piśmie dodatkowego terminu do zapłacenia zaległości, z zagrożeniem możliwości wypowiedzenia umowy w trybie natychmiastowym, w przypadku bezskutecznego upływu tego terminu (ust. 1 ppkt a). W przypadku rozwiązania umowy wpłacone opłaty leasingowe nie będą podlegać zwrotowi. L., niezależnie od obowiązku zapłaty zaległych opłat i innych należności wymagalnych w okresie obowiązywania umowy, w terminie 14 dni od dnia nadania na ostatni wskazany przez niego adres, pisemnego rozliczenia rozwiązanej umowy, zobowiązany jest do zapłaty na rzecz leasingodawcy odszkodowania z tytułu rozwiązania umowy. Jego wysokość będzie wyliczona jako suma wszystkich przewidzianych w umowie, a niezapłaconych opłat leasingowych (pomniejszonych o dyskonto z tytułu wcześniejszej spłaty), powiększona o poniesione przez leasingodawcę wszelkie koszty windykacji (w tym koszty wyceny i sprzedaży przedmiotu leasingu), a następnie pomniejszona o wartość przedmiotu leasingu, tj. kwotę (cenę netto), jaką leasingodawca uzyskał ze sprzedaży przedmiotu leasingu, lub w przypadku jego leasingu, o wartość netto przedmiotu stanowiącą podstawę zawarcia kolejnej umowy leasingu, pod warunkiem że sprzedaż przedmiotu leasingu lub zawarcie kolejnej umowy leasingu na ten przedmiot nastąpiło przed upływem 30 dnia od dnia rozwiązania umowy. W przypadku, gdy sprzedaż przedmiotu leasingu lub zawarcie kolejnej umowy leasingu nie nastąpi w ciągu 30 dni od dnia rozwiązania umowy, leasingodawca zastrzega sobie możliwość określenia powyżej wskazanego zobowiązania leasingobiorcy poprzez uwzględnienie wartości z wyceny przedmiotu leasingu określonej przez powołanego przez leasingodawcę rzeczoznawcę, z zastrzeżeniem, iż w przypadku gdy uzyskana, w terminie późniejszym, kwota ze sprzedaży przedmiotu leasingu lub stanowiącą podstawę zawarcia kolejnej umowy leasingu będzie niższa niż kwota z wyceny, leasingobiorca pokrywa brakującą różnicę. Do obliczenia dyskonta, o którym mowa powyżej, stosowana będzie obowiązująca w ostatnim dniu roboczym miesiąca poprzedzającego miesiąc rozwiązania

umowy, stopa jednomiesięczna WIBOR, z zastrzeżeniem, iż kwota odszkodowania nie może być niższa niż pozostały do spłaty kapitał (ust 4).

Pozwany zalegał z zapłatą opłaty nr 6 w kwocie 5.501,59 zł (opłata ta była wymagalna od dnia 1 stycznia 2015 r.). Pismem z dnia 22 grudnia 2015 r. leasingodawca wezwał pozwanego do zapłaty tej opłaty zastrzegając, iż w przypadku niezastosowania się do wezwania rozwiąże umowę w trybie natychmiastowym w oparciu o § 24 ust. 1a (...).

Pozwany nie zapłacił wyżej wskazanej opłaty. Nadto nie zapłacił opłaty nr 7 w tej samej kwocie, wymagalnej 1 stycznia 2016 r. Pismem z dnia 15 stycznia 2016 r. na podstawie § 24 ust. 1a (...) leasingodawca wypowiedział umowę leasingu nr (...) zastrzegając, że wypowiedzenie dokonane jest pod warunkiem zawieszającym, uiszczenia w terminie do dnia 29 stycznia 2016 r. kwoty 11.598,56 zł wraz należnymi odsetkami oraz kwoty 6.150 zł tytułem opłaty manipulacyjnej za wyznaczenie dodatkowego ostatecznego terminu płatności. Do tego pisma leasingodawca załączył podsumowanie zadłużenia, zgodnie z którym zadłużenie to wynosiło 292.247,76 zł (11.003,18 zł tytułem opłat zafakturowanych, 560,88 zł tytułem pozostałych należności zafakturowanych, 34,50 zł tytułem odsetek, 280.649,20 zł tytułem należności zdyskontowanych wraz z opłatą końcową).

Wobec braku zapłaty przez pozwanego wskazanej kwoty umowa uległa rozwiązaniu w dniu 29 lutego 2016 r.

Pozwany nie zapłacił leasingodawcy: 1) zafakturowanych: opłat nr 6 i 7 w łącznej kwocie 11.003,18 zł, pozostałych opłat w kwocie 682,65 zł, odsetek w kwocie 34,50 zł, 2) opłat niezafakturowanych pomniejszonych o dyskonto w kwocie 290.124,48 zł. W związku z rozwiązaniem umowy leasingodawca poniósł następujące koszty: 1.217,70 zł tytułem wynagrodzenia firmy windykacyjnej, 282,90 zł tytułem rzeczoznawcy, 295,29 zł tytułem transportu, 446,72 zł tytułem innych kosztów. Kosztów tych pozwany nie zapłacił. Leasingodawca zbył przedmiot leasingu za kwotę 134.200,00 zł.

Pismem z dnia 19 października 2018 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty w terminie 14 dni kwoty 168.887 zł tytułem rozliczenia umowy leasingu.

Dnia 23 października 2017 r. (...) z siedzibą we W. zbyła na rzecz (...) spółka akcyjna 3 spółka komandytowo – akcyjna we W. przedsiębiorstwo, którego składową była umowa leasingu finansowego nr (...). Strony tej umowy postanowiły m.in., że nabywca przejmuje zobowiązania m.in. z powołanej umowy leasingu i wstępuje w miejsce zbywcy, jako dłużnik, który zostaje z przedmiotowych długów i zobowiązań zwolniony, zgodnie z art. 519 § 1 i § 2 pkt 2 k.c. (§ 4 ust 1). Zbywca wyraża zgodę na przejęcie długu oraz wstąpienie nabywcy w miejsce zbywcy (§ 4 ust 2). W odniesieniu do zobowiązań, co do których strony nie uzyskają zgody wierzyciela na zwolnienie z długu, nabywca oświadcza, że przejmuje prawa i przystępuje do długu na zasadzie kumulatywnego przystąpienia do długu. W przypadku uregulowania przez zbywcę jakiegokolwiek zobowiązania, do którego kumulatywnie przystąpił nabywca, nabywca obowiązany będzie zwrócić zbywcy wartość uregulowanego zobowiązania (§ 4 ust 3).

(...) spółka akcyjna 3 spółka komandytowo – akcyjna z siedzibą we W. zmieniła firmę na (...).

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd Okręgowy uznał, iż żądanie pozwu zasługuje na uwzględnienie.

W świetle ustaleń faktycznych poprzednika prawnego powoda jako leasingodawcę ((...)) łączyła z pozwanym jako leasingobiorcą umowa leasingu finansowego nr (...). Skoro powyższa umowa była składową przedsiębiorstwa, które nabył powód, to mocą tej umowy, w tym oświadczeń co do przejęcia długu, powód stał się stroną tej umowy (nabył prawa i obowiązki leasingodawcy). Skoro nadto nastąpiła zmiana firmy powoda na (...), to powód posiadał materialną legitymację czynną.

Chybiony okazał się zarzut nieważności umowy leasingu z powodu braku uprawnienia I. P. (2) do reprezentowania leasingodawcy. W świetle zgromadzonego materiału I. P. (2) uprawnienia takiego nie posiadała, gdyż złożone pełnomocnictwo zostało udzielone w dniu 28 grudnia 2015 r., a więc prawie pół roku po zawarciu umowy, z jego treści nie wynikało uprawnienie do zawierania umów leasingu, a nadto nie zostało ustalone, że M. S., który podpisał dokument pełnomocnictwa był uprawniony do reprezentowania leasingodawcy. Niemniej, umowa leasingu została

potwierdzona przez leasingodawcę, co czyniło ją ważnie i skutecznie zawartą. Jak bowiem ustalono leasingodawca złożył na piśmie oświadczenie o wypowiedzeniu umowy, a tym samym z zachowaniem wymaganej formy potwierdził jej uprzednie zawarcie (zgodnie z art. 103 § 2 k.c. potwierdzenie może nastąpić w sposób dorozumiany, a jeżeli do ważności umowy wymagana jest forma szczególna, to potwierdzenie jej zawarcia powinno być dokonane w tej samej formie, pod rygorem nieważności).

Chybiony okazał się zarzut braku podstaw wypowiedzenia umowy. Jak bowiem wynika z ustaleń faktycznych pozwany opóźnił się z zapłatą dwóch opłat, co stosownie do treści § 24 ust. 1a ogólnych warunków umownych stanowiło podstawę do wypowiedzenia umowy ze skutkiem natychmiastowym. Zachowany został również określony we wskazanym postanowieniu obowiązek wezwania pozwanego do zapłaty (pismo z 22 grudnia 2015 r., które zawierało nie tylko wezwanie do zapłaty, ale również zastrzeżenie, iż brak zapłaty skutkować będzie wypowiedzeniem umowy w trybie natychmiastowym). Pozwany nie zastosował się do powyższego wezwania, skutkiem czego poprzednik powoda wypowiedział umowę pismem z dnia 15 stycznia 2016 r. Upoważniło to jednocześnie leasingodawcę do dokonania rozliczenia umowy leasingu.

Chybiony okazał się zarzut braku dowodu wysokości wierzytelności dochodzonej pozwem. Zgodnie bowiem z § 24 ust 4 (...) pozwany był zobowiązany do zapłaty: 1) zaległych opłat i innych należności wymagalnych w okresie obowiązywania umowy, 2) odszkodowania z tytułu jej rozwiązania stanowiącego sumę wszystkich przewidzianych w umowie, a niezapłaconych opłat leasingowych (pomniejszonych o dyskonto z tytułu wcześniejszej spłaty), powiększonego o poniesione przez leasingodawcę wszelkie koszty windykacji (w tym koszty wyceny i sprzedaży przedmiotu leasingu) i pomniejszonego o wartość przedmiotu leasingu, tj. kwotę (cenę netto), jaką leasingodawca uzyskał z jego sprzedaży. Skoro, jak ustalono: 1) zaległe i zafakturowane opłaty i inne należności wynosiły 11.720,33 zł (11.003,18 zł + 682,65 zł + 34,50 zł), 2) suma wszystkich przewidzianych w umowie, a niezafakturowanych i niezapłaconych opłat pomniejszonych o dyskonto z tytułu wcześniejszej spłaty wynosiła 290.124,48 zł, 3) koszty windykacji wynosiły 2.242,61 zł (1.217,70 zł + 282,90 zł + 295,29 zł + 446,72 zł), 4) wartość przedmiotu leasingu wynosiła 134.200,00 zł, to dług pozwanego wynosił 169.887,42 zł (304.087,42 – 134.200,00 zł).

Chybiony okazał się zarzut przedawnienia. Zgodnie bowiem z art. 118 k.c. roszczenie dochodzone pozwem podlegało trzyletniemu terminowi przedawnienia, a zgodnie z ustaleniami faktycznymi najstarsza wierzytelność składająca się na to roszczenie stała się wymagalna 1 grudnia 2015 r. (opłata nr 6), co oznacza, że bieg terminu przedawnienia został przerwany wniesieniem pozwu w dniu 24 sierpnia 2018 r.

Wobec powyższego, na podstawie § 24 ust 4 (...) oraz umowy przeniesienia własności przedsiębiorstwa z dnia 23 października 2017 r. zasądzono od pozwanego na rzecz powoda 169.887,42 zł (pkt 1 wyroku).

O odsetkach tytułem opóźnienia w zapłacie Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 476 k.c. Skoro zgodnie z § 24 ust 4 (...) odszkodowania z tytułu rozwiązania umowy winno być zapłacone w terminie 14 dni od dnia nadania pisemnego rozliczenia, a pozostała część wierzytelności dochodzonej pozwem stała się wymagalna przed rozwiązaniem umowy, to zgodnie z żądaniem pozwu (art. 321 § 1 k.p.c.) odsetki tytułem opóźnienia w zapłacie Sąd Okręgowy zasądził od dnia 31 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty (pkt 1 wyroku).

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1, 3 i 4 k.p.c., art. 100 k.p.c., art. 108 § 1 zd. 1 k.p.c. i art. 109 § 1 i 2 k.p.c. Skoro pozwany przegrał proces w całości w rozumieniu art. 98 § 1 k.p.c., to zgodnie z powołanym przepisem winien zwrócić powodowi całość poniesionych przez niego i celowych w świetle art. 98 § 3 i 4 k.p.c. kosztów procesu, tj. łącznie 19.295,00 zł (8.495,00 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu (art. 19 ust 2 pkt 2 w zw. z art. 13 ust 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych), 5.400 zł tytułem zastępstwa procesowego (§ 2 pkt 6 rozporządzenia w sprawie opłat za czynności radców prawnych w brzmieniu z daty wniesienia pozwu), 5.400 zł tytułem zaliczki na poczet kosztów ustanowienia kuratora (art. 130⁴ § 1 k.p.c.), co też orzeczono (pkt 2 wyroku).

O wynagrodzeniu kuratora pozwanego w kwocie 6.642 zł Sąd Okręgowy orzekł na podstawie § 1 ust 1, 2 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2013 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia

i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (5.400 zł + 1.242 zł tytułem podatku VAT).

O tymczasowo wyłożonych kosztach sądowych Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 113 ust 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 98 § 1 k.p.c. Tymczasowo ze środków budżetowych Sądu Okręgowego wyłożona została kwota 1.242 zł tytułem tej części wynagrodzenia kuratora, która nie znalazła pokrycia w zaliczce. Skoro pozwany przegrał proces w całości w rozumieniu 98 § 1 k.p.c., to na podstawie art. 113 ust 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 98 § 1 k.p.c. powyższą kwotę nakazano ściągnąć od niego (pkt 4 wyroku).

Powyższy wyrok w punktach 1, 2 i 4 zaskarżył apelacją pozwany, który powołując się na błędne ustalenie stanu faktycznego sprawy, naruszenie przepisów prawa procesowego w postaci art. 227 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. i art. 233 k.p.c., art. 327¹ § 1 pkt 1 k.p.c., art. 217 § 2 k.p.c. oraz naruszenie przepisów prawa materialnego w postaci art. 103 k.c. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania przed Sądem Okręgowym, o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania odwoławczego oraz o zasądzenie na rzecz kuratora pozwanego od Skarbu Państwa wynagrodzenia za postępowanie odwoławcze.

Powód złożył odpowiedź na apelację, wnosząc o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej i o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie w przeważającej części.

Słusznie zarzuca skarżący nieprawidłowe ustalenie, że wypowiedzenie umowy leasingu zostało doręczone pozwanej i wywołało skutki prawne.

Pozwany już w odpowiedzi na pozew zarzucał, że umowa leasingu nie została prawidłowo wypowiedziana ponieważ w myśl § 24 pkt 1 a (...) wypowiedzenie umowy winno być poprzedzone wyznaczeniem na piśmie dodatkowego terminu do zapłacenia zaległości z zagrożeniem wypowiedzenia umowy w trybie natychmiastowym i zaprzeczył by pozwana otrzymała takie pismo od strony powodowej.

Sąd Okręgowy pominął przy tym okoliczności związane ze skierowaniem do pozwanego pisma zawierającego wezwanie do zapłaty, datowanego na dzień 22 grudnia 2015 r. (k. 174).

Należy podkreślić, że pismo to stanowiło zgodnie z § 24 (...) niezbędny warunek do późniejszego wypowiedzenia umowy leasingu w trybie natychmiastowym.

Ustalenie zatem okoliczności związanych z doręczeniem wezwania do zapłaty miało kluczowe znaczenie dla oceny zasadności dochodzonych roszczeń. Wobec zaprzeczenia przez stronę pozwaną, że pismo z dnia 22 grudnia 2015 r. zostało doręczone pozwanej spółce, na stronie powodowej ciążył obowiązek wykazania okoliczności doręczenia pisma, zgodnie z normą prawną ujętą w art. 6 k.c. Przedstawiony przez powoda materiał dowodowy ograniczał się do samego pisma – wezwania do zapłaty oraz książki nadawczej, na podstawie której można ustalić, że pismo zostało wysłane do pozwanego w dniu 23 grudnia 2015r.(k.177).

Brak natomiast w materiale dowodowym elementu, który pozwoliłby na ustalenie, w którym dniu pismo zostało doręczone pozwanej spółce. Zgodzić się należy z przedstawionym przez powoda w odpowiedzi na apelację stanowiskiem, że dowód nadania przesyłki rejestrowanej stanowi uprawdopodobnienie doręczenia jej adresatowi. W braku dowodów przeciwnych dowód nadania przesyłki rejestrowanej może być środkiem do wykazania, że przesyłka została doręczona. W rozpoznawanej sprawie jednak istotne znaczenie ma okoliczność, w jakim dniu przesyłka została

doręczona pozwanej spółce. Pismo zostało nadane w dniu 23 grudnia 2015 r., natomiast w dniu 28 grudnia 2015 r. zmarł jedyny członek zarządu pozwanej spółki – i zarazem jedyny wspólnik – A. P.(k.84).

Słusznie akcentuje powód w odpowiedzi na apelację, że adresat musi mieć możliwość zapoznania się z treścią przesłanego mu przesyłką pocztową oświadczenia woli.

W niniejszej sprawie pozwany z całą pewnością nie mógł zapoznać się ani z treścią pisma z 22.12.2015r. ani z wypowiedzeniem umowy leasingu.

Zgodnie z art. 61 § 1 k.c. oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią. W przypadku przesyłki pocztowej chwilą złożenia oświadczenia woli będzie chwila, w której adresat odbierze przesyłkę. Na podstawie art. 38 k.c. osoba prawna działa przez swoje organy w sposób przewidziany w ustawie i w opartym na niej statucie. W przypadku spółek z ograniczoną odpowiedzialnością ustawą tą jest Kodeks spółek handlowych. Zgodnie z art. 201 § 1 k.s.h. spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością reprezentuje zarząd i to zarząd prowadzi sprawy spółki. Zatem oświadczenia woli wobec spółki z ograniczoną odpowiedzialnością muszą być składane zarządowi spółki. Jeżeli spółka nie posiada zarządu, nie jest możliwe składanie przez nią ani wobec niej oświadczeń woli.

Z uwagi na powyższe dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie miało to, czy wezwanie do zapłaty z dnia 22 grudnia 2015 r. zostało doręczone pozwanej spółce przed dniem 28 grudnia 2015 r., co pozostaje w sferze ustaleń faktycznych. Wskazać należy, że dowód na nadanie przesyłki pocztowej pozwala na przyjęcie domniemania, że została ona doręczona, jednak na podstawie tego dowodu nie można wnioskować, w jakim dniu przesyłka została doręczona. W orzecznictwie przyjmuje się najczęściej, że rejestrowana przesyłka zostaje doręczona w przeciągu 7 dni. Biorąc pod uwagę, że wezwanie do zapłaty zostało w niniejszej sprawie wysłane w okresie Świąt Bożego Narodzenia, a konkretnie w dniu 23.12.2015r., a dni 25 – 27 grudnia 2015r. były wolne od pracy, to nie sposób przyjąć domniemania, że przesyłka została doręczona zanim pozwany utracił zarząd wskutek śmierci jedynego członka zarządu.

Powszechnie wiadomym jest fakt, że w okresie świąt Bożego Narodzenia poczta doręcza korespondencję ze znacznym opóźnieniem, bowiem występuje wówczas nagromadzenie dni wolnych od pracy przy jednoczesnym znacznym zwiększeniu ilości wysyłanych przesyłek.

W piśmie z 22.12.2015r. (k. 177) powód wezwał pozwanego do uregulowania zaległych należności w nieprzekraczalnym terminie do 5.01.2016r. wskazując, że w przypadku niezastosowania się do tego wezwania leasingodawca dokona rozwiązania umowy leasingu w trybie natychmiastowym zgodnie z § 24 ust.1 a (...).

Zgodnie z § 24 (...) umowa mogła zostać przez leasingodawcę wypowiedziana ze skutkiem natychmiastowym przed terminem jej zakończenia w przypadku gdy leasingobiorca, dopuszcza się zwłoki w zapłacie którejkolwiek z opłat leasingowych, pomimo wyznaczenia mu na piśmie dodatkowego terminu do zapłacenia zaległości, z zagrożeniem możliwości wypowiedzenia umowy w trybie natychmiastowym, w przypadku bezskutecznego upływu tego terminu (ust. 1 ppkt a).

Przyjmując za wykazaną okoliczność, że wezwanie do zapłaty z 22.12.2015r. zostało skutecznie doręczone pozwanemu, co było warunkiem koniecznym uznania skuteczności wypowiedzenia umowy leasingu, Sąd Okręgowy dopuścił się ustalenia faktów bez dostatecznych podstaw w zgromadzonym materiale dowodowym i przy braku przesłanek do zastosowania konstrukcji domniemania faktycznego.

Co oczywiste, skutecznie doręczone nie mogło zostać również wypowiedzenie umowy z 15 stycznia 2016 r., ponieważ pozwana spółka nadal nie posiadała wówczas zarządu, który mógłby przyjąć oświadczenie woli o wypowiedzeniu umowy.

Nie znalazły natomiast uzasadnienia pozostałe zarzuty podniesione w apelacji. Naruszenie art. 227 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. i art. 233 k.p.c. nie miało miejsca, ponieważ choć powód nie doręczył skutecznie wezwania do zapłaty i

wypowiedzenia umowy leasingu, to niewątpliwie sporządzając wskazane pisma działał z zamiarem wypowiedzenia umowy, co znaczy, że uznawał ją za wiążącą strony.

Fakt, iż czynności powoda okazały się nieskuteczne nie ma znaczenia dla ustalenia, iż powód działał w ramach realizacji postanowień umownych i postanowień ogólnych warunków umów, co oznacza, że nie może budzić wątpliwości stanowisko powoda, że umowa leasingu została zawarta.

Nie znalazł wystarczających podstaw również zarzut naruszenia art. 327¹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Sąd Okręgowy co prawda nie omówił w uzasadnieniu, dlaczego przyjął za udowodniony fakt doręczenia wypowiedzenia umowy, jednak nie ulega wątpliwości, że w tym zakresie uznał za wystarczające oparcie się na dowodach nadania przesyłek.

Uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego pozwala na prześledzenie toku wnioskowania tego Sądu i na ustalenie podstaw wyciągniętych przez Sąd Okręgowy wniosków, wobec czego nie można było mu zarzucić naruszenia powołanego przepisu. Odnosząc się natomiast do zarzutu braku informacji na temat wiarygodności i mocy dowodowej załącznika do umowy przeniesienia własności przedsiębiorstwa wskazać należy, że pozwany ani w postępowaniu przed Sądem Okręgowym ani w apelacji nie przedstawił żadnych zarzutów co do wiarygodności tego dokumentu. W braku zastrzeżeń natomiast nie można wymagać od Sądu Okręgowego, że odniesie się do każdego z dokumentów z osobna, skoro strona przeciwna nie przedstawiała żadnych okoliczności, które pozwalałyby na uznanie, że dokument nie jest wiarygodny.

Z kolei zarzut naruszenia art. 217 § 2 k.p.c. opierał się na błędnym przekonaniu pozwanego co do przebiegu postępowania. Pozwany zarzucił bowiem, że powód nie dołączył do pisma procesowego wszystkich dowodów, na które powoływał się w pozwie wniesionym w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Pozwany nie zwrócił jednak w uwagi, że powód w pozwie powołał się jedynie na trzy dowody: umowę leasingu, Ogólne Warunki Umowy Leasingu Operacyjnego oraz wezwanie do zapłaty z dowodem nadania. Wszystkie te dowody zostały dołączone do pisma powoda z dnia 19 października 2018 r. Dopiero w dalszym toku postępowania, wobec podniesionych przez pozwanego w odpowiedzi na pozew zarzutów, powód przedstawił dalsze dowody. Należy zauważyć, że ani art. 217 k.p.c. w jego brzmieniu na dzień wniesienia pozwu w niniejszej sprawie, ani inne unormowania służące realizacji zasady koncentracji materiału procesowego nie zakładają przedstawienia od razu wszelkich możliwych do przewidzenia twierdzeń i dowodów na wypadek, gdyby inne twierdzenia i dowody nie odniosły zamierzonego przez stronę skutku lub nie zostały uwzględnione. Strona jest obowiązana wypowiedzieć się tylko co do faktów powołanych już w procesie przez stronę przeciwną i przedstawionych przez nią dowodów, nie zaś antycypować twierdzenia i dowody (por. wyrok Sądu Najwyższego z 15 czerwca 2010 r., II CSK 27/10, OSNC 2010, Nr 4, poz. 118). Powód więc nie ma obowiązku przedstawiać dowodów na wszystkie okoliczności, jakie mogą tylko hipotetycznie pojawić się w sprawie na skutek podjętej przez pozwanego obrony.

Sąd Apelacyjny nie podzielił również zarzutu pozwanego co do naruszenia art. 103 k.c. Słusznie przyjął pozwany, że nie doszło do skutecznego doręczenia pozwanemu oświadczenia woli powoda o wypowiedzeniu umowy leasingu. Nie oznacza to jednak, że powód nie potwierdził zawarcia umowy leasingu. Już samo oświadczenie o wypowiedzeniu umowy i złożenie pozwu należy uznać za czynność, za pomocą której doszło do potwierdzenia przez powodową spółkę zawarcia umowy leasingu. Nie może bowiem budzić wątpliwości, że powód opierając swoje roszczenie na fakcie związania stron umową leasingu, potwierdza samą umowę.

Choć tylko jeden z zarzutów apelacji pozwanego okazał się zasadny, prowadzi on do zmiany zaskarżonego wyroku w znaczącej części.

Wskazać bowiem należy, że na kwotę dochodzoną pozvem składały się nieuregulowane należności z tytułu rat leasingu w kwocie 11.720,33 zł oraz należność odszkodowawcza z tytułu rozwiązania umowy w wysokości 292.367,09 zł. Skoro

powód nie wezwał skutecznie pozwanego do zapłaty i nie złożył skutecznie oświadczenia o wypowiedzeniu umowy, strony postępowania nadal związane są umową leasingu z dnia 1 lipca 2015 r.

To z kolei oznacza, że nienależne jest roszczenie o zapłatę kwoty 292.367,09 zł, ponieważ odszkodowanie przewidziane w przypadku wypowiedzenia umowy nie powstaje, jeśli umowa nie zostaje wypowiedziana.

Odmienne natomiast należy ocenić zasadność żądania zapłaty kwoty 11.720,33 zł. Są to należności wynikające z umowy leasingu należne powodowi w ramach „zwykłej” realizacji umowy, na wymagalność których nie wpływa skuteczność bądź nieskuteczność wypowiedzenia umowy.

Wysokość tych należności znajduje oparcie w umowie leasingu (k. 38) oraz w karcie informacyjnej dłużnika.

Pozwany nie wykazał, by te należności, znajdujące oparcie w umowie stron, zostały przez pozwanego leasingobiorcę uregulowane.

Z uwagi na powyższe Sąd na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1 wyroku i obniżył zasądzoną od pozwanego na rzecz powoda kwotę do 11.720,33 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za okres od 31 października 2016 r. do dnia zapłaty, w pozostałym zakresie natomiast powództwo oddalił.

Punkt 2 wyroku Sądu Okręgowego przewidywał zwrot kosztów procesu na rzecz powoda, co wiązało się z pierwotnym zasądzeniem na rzecz powoda całości dochodzonego roszczenia. Ze względu na fakt, że ostatecznie to pozwany wygrał sprawę w przeważającej części, o kosztach postępowania przed Sądem Okręgowym należało orzec na nowo, natomiast wskazany pkt 2 wyroku Sądu Okręgowego należało uchylić, o czym orzeczono na podstawie art. 386 § 1 k.p.c.

Ze względu na fakt, iż pozwany przegrał sprawę w niewielkim zakresie (mniej niż 7%), Sąd Apelacyjny zdecydował nałożyć na powoda całość kosztów postępowania, zgodnie z uprawnieniem przewidzianym w art. 100 zd. 2 k.p.c. Z tego względu należało na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienić pkt 4 zaskarżonego wyroku i nakazać ściągnąć od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sąd Okręgowy w Poznaniu kwotę 1.242 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania wyłożonych tymczasowo przez Skarb Państwa. Wszystkie powyżej wskazane zmiany rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego zostały ujęte w punkcie I wyroku.

W punkcie II wyroku Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację w pozostałym zakresie, to jest co do żądania oddalenia powództwa o zapłatę kwoty 11.720,33 zł wraz z odsetkami.

W punkcie III wyroku Sąd Apelacyjny przyznał kuratorowi ustanowionemu dla pozwanego wynagrodzenie w kwocie 1.992,60 zł za reprezentowanie pozwanego w postępowaniu apelacyjnym. Wysokość wynagrodzenia kuratora została ustalona na podstawie § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2018 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej w związku z § 2 pkt 6 i § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. Sąd Apelacyjny przyjął przewidzianą w pierwszym ze wskazanych rozporządzeń wysokość wynagrodzenia kuratora w kwocie odpowiadającej 40% stawki minimalnej za czynności adwokackie. Paragraf 1 ust. 3 powołanego rozporządzenia przewiduje możliwość zwiększenia wynagrodzenia kuratora w sprawach wymagających przeprowadzenia rozprawy, a skoro w niniejszej sprawie przed Sądem Apelacyjnym rozprawa nie została przeprowadzona, nie było podstaw do podwyższenia wysokości wynagrodzenia. Wynagrodzenie kuratora zostało podwyższone o stawkę podatku VAT (23%).

W punkcie IV wyroku natomiast Sąd Apelacyjny na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. orzekł w orzeczeniu kończącym postępowanie o kosztach postępowania apelacyjnego. Podobnie jak w przypadku kosztów postępowania przed Sądem I instancji, pomimo przegrania apelacji w nieznacznej części, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c. postanowił nałożyć na powoda całość kosztów postępowania apelacyjnego. Na koszty te składa się wynagrodzenie kuratora pozwanego w kwocie 1.992,60 zł oraz koszty opłaty sądowej od apelacji, z której uiszczenia kurator pozwanego był zwolniony na podstawie art. 96 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w

sprawach cywilnych, w kwocie 8.495 zł. Konieczność poniesienia wskazanych kosztów przez powoda przegrywającego sprawę wynika z art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Elżbieta Fijałkowska Mikołaj Tomaszewski Jacek Nowicki